Gratis
Advocaten
Advies

Meerjarenplan 2026-2030
Commissie Juridische Bijstand Limburg

Opgemaakt te Hasselt, goedgekeurd bij beslissing d.d. 25 april 2025

Inhoudsopgave

1. Totstandkoming van het meerjarenplan

1.1. Vooraf
1.2. Evaluatie bestaande samenstelling commissie
1.3. Eerste stap: voorbereidende overlegrondes 2024-2025
1.4. Tweede stap: concrete totstandkoming meerjarenplan 2025

2. Werkgebied van de commissie

2.1 Gerechtelijk arrondissement Limburg
2.2 Overzicht van de gemeenten in de provincie Limburg
2.3 Territoriale spreiding zitdagen over de provincie
2.4 Territoriale spreiding zitdagen over de 8 eerstelijnszones (GBO)
2.5 Huidige aanbod van de commissie
2.5.1. Reguliere zitdagen gericht op algemeen GAA
2.5.2. Projectmatige werkingen gericht op kwetsbare gebruikers
2.6. Zetel van de commissie

3. Samenstelling van de commissie

3.1 Behoud uitgebreide samenstelling van de commissie
3.2 Leden van de commissie en plaatsvervangers

4. Taken van de commissie

4.1 De commissie zorgt voor een aangepast vormings-, trainings- en opleidingskader
4.2 De juridische eerstelijnsbijstand wordt georganiseerd op een manier waardoor alle burgers, en in het bijzonder de meest kwetsbare burgers, worden bereikt.
4.3 De commissie organiseert de dienstverlening volgens de voorwaarden bepaald in artikel 23 van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 oktober 2021.
4.4 De commissies promoten in hun werking vormen van herstelgerichte conflicthantering en alternatieve vormen van conflicthantering.
4.5 De commissies werken een samenwerkingsmodel uit met de bureaus voor juridische bijstand over de wijze waarop met de juridische tweedelijnsbijstand wordt samengewerkt.
4.6 De commissies ontwikkelen samen een geschreven referentiekader voor grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van de gebruikers.

5. Huishoudelijk reglement

6. Meerjarenbegroting

Bijlagen

1. Totstandkoming van het meerjarenplan

1.1. Vooraf (bijlagen 01 – 09)

De Commissie Juridische Bijstand Limburg is de fusie van de vroegere CJB's Tongeren en Hasselt. Deze fusie was de eerste (en enige) fusie van vroegere bestaande CJB's naar aanleiding van de samenvoeging van de gerechtelijke arrondissementen Tongeren en Hasselt. Deze fusiebeweging heeft veroorzaakt dat de beide CJB's al geruime tijd voor de hervormingen actief zijn met het herdenken van hun opdracht en werking.

In het kader van de begeleiding van de fusie werd er een budget bekomen voor de trajectbegeleiding. De PXL Hogeschool, *Social Work* heeft in opdracht van de CJB Limburg het bestaande aanbod van onze dienstverlening onderzocht met het oog op de optimalisering ervan. Het onderzoeksrapport hiervan is een belangrijke wetenschappelijk ondersteunde basis en richtlijn voor de CJB Limburg in het opmaken van dit meerjarenplan (bijlage 01.). Het was één van de doelstellingen van ons eerste meerjarenplan om dit onderzoek in de loop van te hervatten met het oog op het verder optimaliseren van de werking en de dienstverlening. De verantwoordelijken van de PXL zijn echter niet meer dezelfde. CJB Limburg is nog steeds vragende partij om in de periode 2026-2030 verder te bouwen aan dit onderzoek.

De CJB Limburg heeft nog steeds een samenwerking met de afdeling rechtspraktijk van de PXL Hogeschool. In het kader van deze samenwerking beschikt onze commissie tevens over heel wat informatie en documentatie die nuttig is voor de verbetering van de eigen dienstverlening (bijlage 02.).

In het kader van de voorbereidingen van de hervormingen van de CJB's en de nadruk die hierbij gelegd werd op het leren kennen van de *Sociale Kaart* en het uitbreiden van de samenstelling van de commissies werden er reeds jaren geleden informele contacten gelegd met meerdere organisaties. Bij de opstart van het proefproject Jeugdadvies (bijlagen 03., 04. en 05.) werd dit nog verder uitgewerkt en geconcretiseerd met de bedoeling de bekendheid van de CJB bij de sociale sector ook te verhogen. Tijdens de afgelopen drie jaren werd dit verder uitgebouwd en werd een samenwerking aangegaan met Arktos met het oog op het beter bereiken van jongeren en jongvolwassenen in de OverKop2-huizen.

Het huidig meerjarenplan 2026-2030 bouwt verder op het eerste meerjarenplan 2023-2025 met een verschuiving en verruiming van de eerder gekozen kwetsbare doelgroepen.

Het meerjarenplan dat nu voorligt is het resultaat en een synthese van al deze voorbereidende werken, de permanente evaluaties van de werking in de jaren 2023, 2024 en 2025 tijdens de commissievergaderingen en de overleggen met externen, evaluaties van proefprojecten, e.d.m., divers sectoroverleg waaraan bepaalde commissieleden deelnemen,…

1.2. Evaluatie bestaande samenstelling (bijlagen 10 - 15.)

Bij beslissing van de Commissie Juridische Bijstand Limburg d.d. 22.01.2022 werd de basissamenstelling van onze Commissie uitgebreid van het minimum aantal van 10 leden tot een totaal van 16 commissieleden, bestaande uit:

- 8 advocaten (conform de huidige samenstelling, dit is 3 meer dan minimaal voorzien)
- 4 afgevaardigden van de OCMW's (i.p.v. 7 OCMW's vandaag, dit is 3 meer dan minimaal voorzien)

- 1 afgevaardigde van het CAW (zoals vandaag ook het geval is, en ook minimaal vereist)
- 1 afgevaardigde van de Diensten Maatschappelijk Werk van de mutualiteiten (zoals minimaal voorzien)
- 2 afgevaardigden van de organisaties die met de meest kwetsbare doelgroepen binnen ons werkgebied werken (zoals minimaal voorzien)

Tijdens de vergaderingen van 31 januari 2025, 14 maart 2025 en 4 april 2025 en naar aanleiding van de vergadering van 25 april 2025 werd bevraagd of de samenstelling aangepast diende te worden voor de toekomst. Op de vergadering van 25 april werd aan de hand van de reacties de nieuwe samenstelling bevestigd voor de komende 5 jaren.

Er werd beslist om de samenstelling voor het overige te behouden gelet op het feit dat de Commissie pas sedert 2023 in deze samenstelling zetelt en er geen noodzaak gezien werd om deze nu reeds te wijzigen.

Wij verwijzen opnieuw naar de manier waarop er destijds werd gekomen tot deze samenstelling, met name naar de e-mail van 08.02.2022 (bijlage 10) waarbij de contactpersonen van de 8 Limburgse samenwerkingsverbanden Geïntegreerd Breed Onthaal (GBO) (conform de lijst d.d. 04.02.2022 ontvangen van het Agentschap Justitie en Handhaving) aangeschreven werden met verzoek de namen van de 4 vertegenwoordigers van de OCMW's, de afgevaardigde van het CAW en de afgevaardigde van de Diensten Maatschappelijk Werk, evenals de namen van hun plaatsvervangers op te geven.

Ook wat betreft de vertegenwoordigers van de kwetsbare doelgroepen werd gekozen om verder te werken met de vertegenwoordigers die bij het eerste meerjarenplan werden geselecteerd na analyse van organisaties op de sociale kaart in februari 2022 een aantal overkoepelende organisaties die met de meest kwetsbare doelgroepen werken rechtstreeks gecontacteerd. (bijlage 11) De heer Musti Önlen van vzw Homie werd als effectief lid vervangen door plaatsvervanger De heer Gert Bortels van Arktos en Mevrouw Liesje Reynders van De Wiekslag (tevens bestuurder binnen vzw Homie) werd effectief lid in de plaats van Davy Dupont van de kerngroep Kansarmoede.

Artikel 11 van het Besluit van de Vlaamse Regering en de voorafgaande beslissing van onze commissie d.d. 21.01.2022 om de samenstelling te beperken tot in totaal maximaal 16 commissieleden (*8 advocaten, 1 CAW, 4 OCMW's en 1 Dienst Maatschappelijk Werk van de mutualiteiten*) laat ons slechts toe 2 effectieve leden en 2 plaatsvervangers aan te duiden.

1.3. Eerste stap: voorbereidende overlegrondes 2024-2025

Tijdens het werkingsjaar 2024-2025 zijn er meerdere voorbereidende overlegrondes geweest met verschillende organisaties. Tijdens commissievergaderingen werden er gastsprekers uitgenodigd om bepaalde projecten toe te lichten (Spectra / CAW – dOT vzw (de Ondersteuningsteams) / ZSG Limburg / …)

Wij verwijzen ook naar overlegmomenten met de commissie vreemdelingenrecht balie Limburg (Mr. Lisa Ceunen en Mr. Geertrui de Groote) met CAW en voorzitter CJB Limburg i.k.v. actieplannen ten behoeve van de kwetsbare doelgroep vreemdelingen in september 2024, een overleg bij CAW d.d. 07.11.2024, een digitale bevraging van de Limburgse advocaten in november 2024, een online overleg met CAW, de commissie vreemdelingenrecht en voorzitter CJB Limburg d.d. 26.02.2025.

De voorzitter van onze commissie was aanwezig op de vergaderingen met de Arrondissementele Raad Slachtofferbeleid Limburg d.d. 16.11.2023, 16.05.2024 en 21.11.2024 m.b.t. proefproject GAA aan slachtoffers van seksueel geweld, en bracht hiervan telkens verslag uit aan de commissie.

In het kader van het proefproject i.s.m. met ZSG waren er meerdere overlegmomenten van CJB Limburg (Esther Wilderjans, Kristof Hermans) het ZSG, Liesbet Paulissen. O.a. d.d. 19.09.2024 (bijsturing proefproject), november 2024 (tussentijdse evaluatie) en maart 2025 (evaluatie i.f.v. meerjarenplan).

Tevens was er op 13 maart 2025 een overleg tussen de voorzitter van CJB Limburg met Mr. Saskia Kerkhofs en Mr. Barbara Huylebroek i.k.v. Lawyer Victim Assistance en GAA ism ZSG Limburg d.d. 13 maart 2025. Op 21 maart 2025 vond een online overleg plaats tussen de voorzitters van CJB Gent, CJB Limburg, gecoördineerd door het Agentschap Justitie en Handhaving i.k.v. slachtoffers seksueel geweld – 21 maart 2025.

Ook tijdens het kwartaaloverleg van 18.02.2025 werden de richtlijnen m.b.t. het meerjarenplan besproken samen met de aanwezige voorzitters.

1.4. Tweede stap: concrete uitwerking, ontwerp en goedkeuring meerjarenplan 2026-2030

Op de vergadering van CJB Limburg van 31 januari 2025 stond het uitwerken van mogelijke nieuwe kwetsbare doelgroepen op de agenda, evenals een evaluatie of bepaalde kwetsbare doelgroepen als focus al dan niet behouden dienden te worden.

Tijdens de vergadering van CJB Limburg van 14 maart 2025 werd er een taakverdeling opgemaakt tussen de commissieleden met het oog op een nieuwe omschrijving van diverse kwetsbare doelgroepen en mogelijke acties die ten aanzien van hen genomen kunnen worden. Het meerjarenplan van 2023-2025 werd besproken met het oog op noodzakelijke aanpassingen en een concrete taakverdeling voor de verder uitwerking.

Op de CJB vergadering van 4 april 2025 werd een eerste ontwerp van meerjarenplan overlopen en verder ingevuld. Dit betrof de toelichting van de omschrijving van de nieuwe kwetsbare doelgroepen, en een brainstorm m.b.t. mogelijke concrete actieplannen.

Op de online-vergadering van 25 april 2025 werd een aangevuld en aangepast ontwerp overlopen, aangevuld en goedgekeurd om ingediend te worden tegen 1 mei 2025.

2. Werkgebied van de commissie

2.1. Gerechtelijk arrondissement Limburg

Het werkgebied van de commissie is het gerechtelijk arrondissement Limburg, dit arrondissement valt samen met de provinciegrenzen. (Artikel 27 Decreet van 26 april 2019 houdende de justitiehuizen en de juridische eerstelijnsbijstand – *"In elk gerechtelijk arrondissement is er minstens één commissie voor juridische eerstelijnsbijstand."*

2.2. Overzicht van de gemeenten

Het werkingsgebied zoals dat in 2022 werd vastgelegd blijft behouden, met dien verstande dat de fusie van bepaalde gemeenten ook een impact heeft op onze werking. De fusie-operatie had tijdelijk gevolgen voor onze GAA-dienstverlening in Tessenderlo, in de zin dat deze tijdelijk werd opgeschort door de nieuwe fusiegemeente Tessenderlo-Ham. In de loop van 2025 werd er opnieuw opgestart met de nieuwe fusiegemeente Tessenderlo-Ham, met een gewijzigde locatie van het vroegere grondgebied op Tessenderlo naar het grondgebied van de vroegere gemeente Ham. Het gerechtelijk arrondissement Limburg telde tot 31.12.2024 totaal 42 gemeenten. Sedert 01.01.2025 blijven er na de fusie nog 38 gemeenten over. De hoofdstad van de provincie is de stad Hasselt. Volgens inwonersaantal staat Hasselt bovenaan.

Alfabetische lijst van de 38 Limburgse gemeenten (de gemeenten met één of meer GAA-locaties zijn **onderlijnd**):

1. Alken	2. As	**3. Beringen**
4. Bilzen-Hoeselt	5. Bocholt	**6. Bree**
7. Diepenbeek	8. Dilsen-Stokkem	**9. Genk**
10. Gingelom	11. Halen	12. Hamont-Achel
13. Hasselt	14. Hechtel-Eksel	15. Heers
16. Herk-De-Stad	17. Herstappe	**18. Heusden-Zolder**
19. Houthalen-Helchteren	20. Kinrooi	21. Lanaken
22. Leopoldsburg	23. Lommel	24. Lummen
25. Maaseik	**26. Maasmechelen**	27. Nieuwerkerken
28. Oudsbergen	29. Peer	**30. Pelt**
31. Riemst	**32. Sint-Truiden**	**33. Tessenderlo-Ham**
34. Tongeren-Borgloon	35. Voeren	36. Wellen
37. Zonhoven	38. Zutendaal	

2.3. Territoriale spreiding zitdagen over de provincie

Om de fysieke bereikbaarheid van de zitdagen te garanderen werd een territoriale spreiding over 13 verschillende locaties bewerkstelligd.

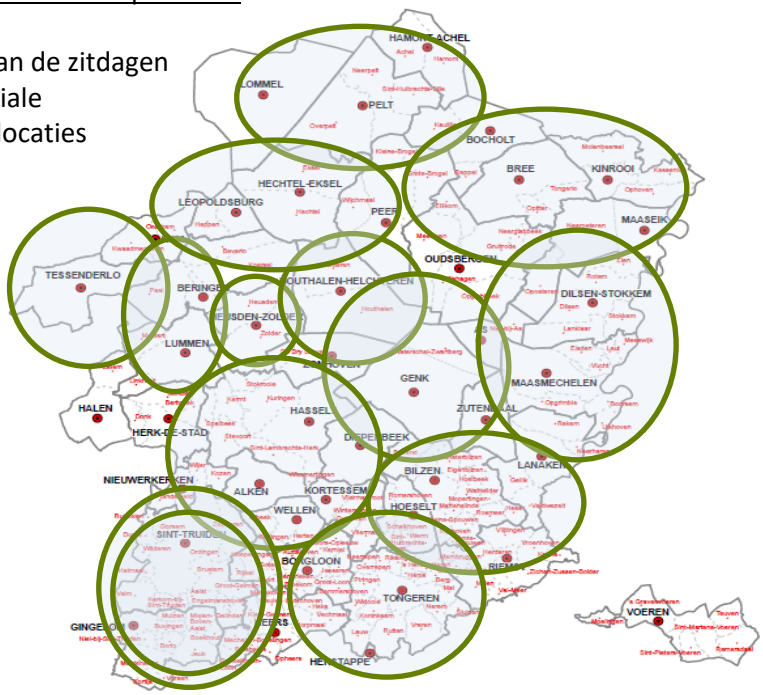

2.4. Territoriale spreiding op basis van de 8 eerstelijnszones (GBO)

1. Eerstelijnszone Haspengouw
   Sint-Truiden
2. Eerstelijnszone Herkenrode
   Hasselt
3. Eerstelijnszone Kemp en Duin
   Genk – Bree
4. Eerstelijnszone Maasland
   Maasmechelen
5. Eerstelijnszone MidWestLim
   Heusden-Zolder – Houthalen-Helchteren
6. Eerstelijnszone Noord-Limburg
   Pelt
7. Eerstelijnszone West-Limburg
   Tessenderlo-Ham - Beringen - Leopoldsburg
8. Eerstelijnszone ZOLim
   Tongeren-Borgloon – Bilzen-Hoeselt

2.5. Huidige aanbod van de commissie (bijlage 09):

2.5.1. Reguliere zitdagen gericht op algemeen GAA

Van bij de oprichting van CJB Limburg werd er uitgegaan van bestaande vaste locatie van de zitdagen voor juridische eerstelijnsbijstand zoals die door CJB Tongeren en CJB Hasselt al jarenlang werden vastgelegd en bekend waren bij het publiek. Omwille van de fusie werd er op basis van territoriale spreiding enerzijds, maar ook op frequentering anderzijds beslist om op een aantal locaties de zitdagen niet langer te organiseren.

Sedertdien is er tijdens elke vergadering van CJB Limburg een evaluatie van het verloop van de reguliere zitdagen. Het meest opvallend bij deze besprekingen is steeds dat er bepaalde locaties overbevraagd raken, vaak door het feit dat de zitdagen op die locaties door externe doorverwijzers worden gepromoot en kenbaar gemaakt aan het publiek. Het belang van een actieve samenwerking met doorverwijzers komt daar naar boven.

Ook komt ernaar boven dat de vraag voor GAA voor het algemene publiek van onze gebruikers blijft toenemen.

De CJB Limburg wil dus ook in de periode 2026-2030 verder blijven inzetten op het verstrekken van GAA voor iedereen, elk met hun eigen vragen en eigen kwetsbaarheden.

Het huidige aanbod van de reguliere zitdagen is slechts beperkt aangepast en zal ook in de periode 2026-2030 permanent geëvalueerd worden.

Wij hebben een aanbod van reguliere zitdagen in 13 verschillende gemeenten, op locaties die gekozen werden omwille van hun laagdrempeligheid, goede bereikbaarheid, infrastructuur en bevolkingsdichtheid.

Zo zijn we aanwezig in het Sociaal Huis van Bilzen, Sint-Truiden en Heusden-Zolder. We hebben zitdagen in de gemeentehuizen van Leopoldsburg, Tessenderlo-Ham en het stadhuis in Genk. De vredegerechten van Sint-Truiden, Bree, Pelt, Beringen en Houthalen-Helchteren zijn eveneens vaste locaties. Tot slot is er een GAA-zitdagen in het Justitiehuis van Tongeren-Borgloon en het gerechtsgebouw in Hasselt.

Ook het TELE-GAA is een wekelijks aanbod van algemeen GAA. De CJB Limburg is evenwel vragende partij om dit telefonisch juridische advies in de toekomst te laten uitwerken op Vlaams niveau in het kader van de ontwikkeling van de nieuwe applicatie GAA i.s.m. de Orde van Vlaamse Balies.

Deze reguliere zitdagen zijn in de tijd ook zo georganiseerd dat er elke weekdag zitdagen zijn en dat de uren van onze beschikbaarheid ook ruim genoeg verschillend zijn. In ons overzicht van ons aanbod wordt daarom ook gekozen om aan te geven per weekdag waar de gebruiker terecht kan.

Voor de concrete inhoud van het bestaande aanbod verwijzen we naar bijlage 09.

2.5.2. Projectmatige werkingen gericht op kwetsbare gebruikers

Naast het reguliere aanbod was er in het verleden al een projectgericht aanbod naar de doelgroep van minderjarigen. Deze projecten hadden hun effect en zijn vervolgens elk jaar geëvalueerd en verder gezet, telkens op wisselende locaties naargelang het succes ervan. Ook hier werd opnieuw het essentiële belang van het informeren van potentiële doorverwijzers duidelijk en de noodzaak van te focussen hierop met het ook op succes.

Op dit moment heeft de commissie de volgende drie projectmatige werkingen:

- GAA voor Jongeren door Jeugdadvocaten, in samenwerking met scholen en Arktos vzw (OverKophuizen en Overkop2) (bijlagen 3, 4 en 5)
- GAA voor slachtoffers van seksueel geweld, proefproject in samenwerking met het Zorgcentrum Seksueel Geweld Limburg (bijlagen 6 en 7)
- JUST HELPS Limburg, in samenwerking met de Rechtbank van Eerste Aanleg Limburg, de Orde van Advocaten Balie Limburg, en CAW Limburg (bijlage 8)

2.6. Zetel CJB Limburg

De commissie heeft haar zetel op het adres Parklaan 25, te 3500 HASSELT

3. Samenstelling van de commissie (bijlage 15)

3.1 Samenstelling

Zoals in het eerste meerjarenplan van 2022 toegelicht werd de basissamenstelling bij beslissing van de Commissie Juridische Bijstand Limburg d.d. 22.01.2022 uitgebreid tot een totaal van 16 commissieleden, bestaande uit:

- 8 advocaten (conform de huidige samenstelling, dit is 3 meer dan minimaal voorzien)
- 4 afgevaardigden van de OCMW's (i.p.v. 7 OCMW's vandaag, dit is 3 meer dan minimaal voorzien)
- 1 afgevaardigde van het CAW (zoals vandaag ook het geval is, en ook minimaal vereist)
- 1 afgevaardigde van de Diensten Maatschappelijk Werk van de mutualiteiten (zoals minimaal voorzien)
- 2 afgevaardigden van de organisaties die met de meest kwetsbare doelgroepen binnen ons werkgebied werken (zoals minimaal voorzien)

Aldus werd voldaan aan de vereiste van het besluit van de Vlaamse Regering dd. 29.10.2021 waarbij het aantal vertegenwoordigers van de balie gelijk dient te zijn aan het aantal vertegenwoordigers van het sociale werkveld. Bovendien is er een evenwichtige verdeling bereikt op basis van geslacht.

Voor het meerjarenplan 2026-2030 werd beslist deze uitgebreide samenstelling verder aan te houden.

3.2 Leden van de commissie en plaatsvervangers

Zie bijlage 15.

4. Taken van de commissie

4.1 De commissie zorgt voor een aangepast vormings-, trainings- en opleidingskader (bijlage 16)

Voor 2026-2030 zal CJB Limburg conform het bijgevoegde OVB-reglement (bijlage 16) zorgen voor een vormings-, trainings- en opleidingskader van de deelnemende advocaten (sessie 2).

De Orde van Vlaamse Balies (hierna OVB) organiseert dit basisopleidingskader in samenwerking met de andere commissies voor juridische eerstelijnsbijstand.

De opleiding bevat drie luiken: een voorafgaandelijke opleiding, een sessie communicatievaardigheden die binnen het jaar gevolgd moet worden (behoudens vrijstelling), en een deel jaarlijkse permante vorming die relevant is voor het verlenen van juridische eerstelijnsbijstand.
Advocaten die de sessies uit het eerste luik hebben gevolgd, voldoen aan de initiële opleidingsvereisten om juridische eerstelijnsbijstand te verlenen. Zij dienen volgens het ontwerpreglement evenwel te (blijven) voldoen aan de opleidingsvereisten van het tweede en derde luik om geselecteerd te blijven als eerstelijnsadvocaat.

Advocaten die juridische eerstelijnsbijstand willen verlenen, zullen volgens dit ontwerpreglement voorafgaandelijk volgende sessies moeten volgen:

- Sessie 1: Inleiding tot sociaal werk en sociaal beleid en de leefwereld van doelgroepen. Deze sessie kan de advocaat on demand bekijken via het opleidingsplatform van de OVB.
- Sessie 2: In dit lokaal luik wordt uitleg verleend bij de sociale kaart. Deze sessie wordt afzonderlijk op CJB-niveau georganiseerd en zal *on demand* beschikbaar gesteld worden. De OVB kan evenwel haar platform ter beschikking stellen om de sessie *on demand* aan te bieden.

Advocaten die voor het eerst een aanvraag bij hun CJB indienen om eerstelijnsbijstand te mogen verlenen, zullen aanvullend volgende sessie volgen vooraleer zij geselecteerd kunnen worden:

- Sessie 3: Eerstelijnsbijstand in de praktijk. In deze sessie krijgt de deelnemer toelichting en tips van een ervaren eerstelijnsadvocaat over wat er in de praktijk van de advocaat gevraagd wordt en wat de advocaat zelf mag verwachten bij deelname aan de eerstelijnsbijstand. De OVB organiseert deze sessie die ook achteraf *on demand* kan worden bekeken.

De CJB Limburg plant in de periode 2026–2030 een aantal thematische infosessies en gerichte opleidingen, in samenwerking met partnerorganisaties. Deze vormingsmomenten zullen focussen op specifieke problematieken die relevant zijn voor kwetsbare doelgroepen, maar ook op bredere thema's waarmee advocaten die gratis juridische eerstelijnsbijstand verlenen regelmatig geconfronteerd worden.

De CJB Limburg zal ervoor zorgen dat deze infosessies erkend worden als permanente vorming voor de deelnemende advocaten. Ze sluiten aan bij eerdere initiatieven, zoals de succesvolle studiedag die in 2024 werd georganiseerd in samenwerking met de Commissie Jeugdrecht en het ZSG Limburg.

Taak 1 De commissie zorgt voor een aangepast vormings-, trainings- en opleidingskader	
Doelstelling 1 De commissie doet beroep op het reglement opleiding, vorming en training i.s.m. de Orde van Vlaamse Balies	
Actie 1.1 De advocaten worden bij de oproep in kennis gesteld van het reglement opleiding, vorming en training i.s.m. de Orde van Vlaamse Balies	*Timing actie 1.1: telkens 15 oktober van het werkingsjaar* *Resultaat actie 1.1: de advocaten zijn bij de oproep in kennis gesteld van het reglement opleiding, vorming en training i.s.m. de Orde van Vlaamse Balies*
Actie 1.2 De commissie gaat bij de inschrijving van de advocaten na of de vereiste sessies werden gevolgd, vooraleer zij geselecteerd kunnen worden. De CJB onderzoekt samen met de OVB en Static op welke wijze dit automatisch via de nieuwe applicatie kan gebeuren.	*Timing actie 1.2: telkens tegen uiterlijk 31 december van elk werkingsjaar* *Resultaat actie 1.2: de commissie selecteert de advocaten die de drie vereiste sessies hebben gevolgd.*

4.2 De juridische eerstelijnsbijstand wordt georganiseerd op een manier waardoor alle burgers, en in het bijzonder de meest kwetsbare burgers, worden bereikt.

De reguliere zitdagen blijven ook in de periode 2026–2030 de ruggengraat van onze dienstverlening. Elke burger, met ieders eigen natuurlijke kwetsbaarheid, heeft recht op gratis juridisch eerstelijnsadvies.

Dankzij een toenemende bekendheid van onze werking, onder meer via samenwerkingen met diverse organisaties, wordt de drempel naar deze zitdagen verlaagd. Steeds meer mensen vinden de weg naar onze vaste locaties verspreid over de provincie. De vraag blijft stijgen.

De CJB Limburg blijft dan ook in de komende jaren volop inzetten op toegankelijke juridische bijstand voor iedereen — met aandacht voor ieders unieke situatie, vragen en noden.

4.2.1. Beschrijving kwetsbare groepen + verantwoording

De goede bereikbaarheid van de dienstverlening voor alle burgers, en in het bijzonder de meest kwetsbare burgers is een constant streven van onze commissie. Dit blijft een werkpunt en de CJB verwijst naar haar eerste meerjarenplan 2023-2025 en de twee onderzoeksprojecten die georganiseerd werden i.s.m. de Limburgse Hogeschool PXL, afdeling rechtspraktijk enerzijds en maatschappelijk werk anderzijds, in de periode 2016-2018 en in 2019-2020. Er werd ook een proefproject opgestart waarbij wij de focus legden op de kwetsbare groep van de minderjarigen en jongvolwassenen, precies omdat deze doelgroep niet werd bereikt. In 2023-2025 werden de projecten ten aanzien van minderjarigen uitgebreid naar jongvolwassenen in samenwerking met Arktos. Ook werd Just Helps Limburg opgestart en uitgebouw, en recent is er een proefproject aangevat in samenerking met het Zorgcentrum Seksueel Geweld.

Bij de evaluaties van de afgelopen jaren en bij de studie van ons cijfermateriaal blijkt dat de bereikbaarheid wel verbeterd is door de grotere bekendheid van onze dienstverlening.

Tegen deze achtergrond en n.a.v. de opmaak van een nieuw meerjarenplan werd op de vergadering van de CJB Limburg d.d. 04.04.2025 en 25.04.2025 de criteria waarmee rekening gehouden wordt ter bepaling van de gekozen kwetsbare doelgroepen opnieuw besproken en in herinnering gebracht:

1° factoren die ten gevolge van gebeurtenissen in de persoonlijke levenssfeer en in combinatie met kenmerken van personen, hun directe sociale omgeving en hun maatschappelijke positie, leiden tot een verhoogd risico op kwetsbaarheid, zoals gezins- en relatiebreuken, schokkende ervaringen en verlieservaringen;
2° factoren die ten gevolge van criminaliteit en de maatschappelijke reacties erop, leiden tot verhoogde kwetsbaarheid of een verhoogd risico op sociale uitsluiting, zoals slachtofferschap, daderschap en detentie;
3° factoren die wijzen op opgelopen kwetsingen in verschillende levensgebieden, die hebben geleid tot sociale uitsluiting, zoals dak- en thuisloosheid, bestaansonzekerheid, psychische problemen en het ontbreken van een sociaal netwerk;
4° factoren die te maken hebben met etnische afkomst en verblijfsstatuut;
5° factoren die maken dat personen door een beperkte financiële draagkracht geen gebruik kunnen maken van een vergelijkbaar hulpaanbod.

Op basis van deze vijf criteria in artikel 22, 4e lid van het Besluit van de Vlaamse Regering, wordt er door de CJB Limburg in dit meerjarenplan bijzondere aandacht gegeven aan de volgende groepen:

1. **<u>Mensen die leven in (kans)armoede met extra focus op problematische huisvestingsproblematieken (huurders / dak- en thuislozen) (dit betreft de 5 genoemde criteria)</u>**

   Doelgroep:

   Mensen die leven in (kans)armoede met extra focus op mensen die kampen met een huisvestingsproblematiek (huurders / dak- en thuislozen)

   Motivering keuze CJB Limburg

   O.a. door de samenwerking aan te gaan met de *Kerngroep Kansarmoede Hasselt,* o.a. door de voormalige aanwezigheid van de voorzitter van deze vereniging als effectief commissielid, wou de CJB Limburg extra informatie inwinnen over op welke manier deze brede doelgroep van mensen die leven in (kans)armoede beter kan bereikt worden. Voor de periode 2026-2030 zal de voorzitter van de Kerngroep Kansarmoede Hasselt verder als plaatsvervangend commissielid betrokken blijven, maar vervangen worden door de directeur van vzw De Wiekslag.

   De nieuwe *effectieve* vertegenwoordiging van vzw de Wiekslag in de CJB Limburg geeft ons ook zicht op de nood die er bestaat aan juridische informatie in de gezinnen die zij begeleiden. De Wiekslag vzw ondersteunt gezinnen, zowel vrijwillig als gedwongen, om welzijn en veiligheid van de kinderen te bekomen.

   In deze opdracht zijn ook gezinnen in kansarmoede vervat. Het sectoroverleg binnen deze organisatie

kan de dienstverlening van CJB Limburg bekend maken en omgekeerd de CJB Limburg informeren en bepaalde samenwerkingen mogelijk maken.

De *Kerngroep Kansarmoede* betreft een participatief gebeuren waar een diversiteit van kwetsbare groepen en lokale besturen een forum aangeboden wordt om armoedethema's in de meest ruime zin bespreekbaar te maken. Inspraak en betrokkenheid van organisaties en actoren uit het welzijnslandschap moeten leiden tot structurele veranderingen. Dit forum is bedoeld als steun, als informatiebron voor de vele problemen die vrijwilligers tegenkomen:

> "*Men is zodanig van mekaar vervreemd dat men niet meer weet van mekaar waarmee men bezig is. Hoe kunnen wij op mekaar een beroep doen om efficiënter samen te werken? De kerngroep kansarmoede groeit uit tot een centraal instrument waarbij alle partners, weliswaar met respect voor ieders rol, armoede op een directe manier gaan aanpakken met een resultaatgerichte aanpak*." (bijlage 12.)

Naast de organisaties voor kansarmen, bereikt ook Arktos via diverse projecten mensen vanaf 18 jaar in kansarmoede. Meestal worden de gebruikers aangemeld door diensten en organisaties die de connectie met de doelgroep dreigen te verliezen; bv. Project I CAN Limburg in 35 gemeentes, Project lokale partnerschappen voor jonge werkzoekenden in diverse steden en gemeenten in Limburg. Mensen in armoede worden ondersteund door een zgn. trajectgezel op diverse levensdomeinen. De bereikte doelgroep botst frequent op juridische vragen en de nood aan ondersteuning vanuit een juridisch perspectief.

In de afgelopen jaren werd door de aanwezigheid van deze commissieleden op onze vergaderingen, en tijdens effectieve adviesverlening door de advocaten, dat personen en mensen die geconfronteerd worden met financiële en relationele problemen zich vaak bevinden in **problematische huisvestingssituaties**, hetgeen kan leiden tot dakloosheid en thuisloosheid.

In tegenstelling tot de groep van de eigenaars is er in de groep van de huurders meer sprake van mogelijke kwetsbaarheid. Dit kan zijn om verschillende redenen, zowel financieel als juridisch:

1. Gebrek aan huurbescherming – In sommige situaties kunnen huurders geconfronteerd worden met tijdelijke contracten, onduidelijke huurvoorwaarden of zelfs gedwongen verhuizingen zonder te beschikken over veel rechtsmiddelen.

2. Financiële afhankelijkheid – Huurprijzen kunnen stijgen, soms sneller dan het inkomen. Huurders hebben minder controle over woonlasten dan huiseigenaren, die bijvoorbeeld kunnen genieten van een vaste hypotheekrente.

3. Macht van de verhuurder – Sommige verhuurders misbruiken hun machtspositie door onderhoud te verwaarlozen, te hoge waarborgsommen te vragen of intimiderend gedrag te vertonen.

4. Schaarste op de woningmarkt – In gebieden met woningnood hebben huurders weinig keuze en zijn ze vaak gedwongen om hoge prijzen te betalen of in slechte omstandigheden te wonen.

5. Onzekere woonsituatie – In tegenstelling tot huiseigenaren kunnen huurders minder makkelijk langdurige zekerheid krijgen, vooral bij tijdelijke contracten of als een woning wordt verkocht.

6. Beperkte invloed op woonomstandigheden – Huurders kunnen vaak geen grote aanpassingen doen aan hun woning en zijn afhankelijk van de verhuurder voor onderhoud en verbeteringen.

7. Relationele breuken hebben vaak tot gevolg dat met plots met één inkomen moet instaan voor de woonlast, dat men op korte termijn een andere woonplaats moet zoeken hetgeen vaak betekent dat het keuzeaanbod erg beperkt is.

Door ook contacten te leggen met het Huurderssyndicaat wil de CJB Limburg in de periode 2026-2030 extra informatie inwinnen over op welke manier deze specifieke doelgroep van zowel huurders als dak- en thuislozen beter kan bereikt worden.

Er was in de periode 2023-2025 al een effectieve vertegenwoordiging van de vzw Homie in de CJB Limburg. Vzw Homie treedt op als ondersteuner en belangenbehartiger van dak- en thuisloze jongeren vanuit de eigen ervaringen van jongeren zelf. Vzw Homie is een burgerinitiatief dat op een zeer laagdrempelige wijze toegankelijk wilt zijn voor dak- en thuisloze jongeren. Door zeer nabij en onvoorwaardelijk te werk te gaan komt er een vertrouwensband met de jongere tot stand, waardoor er een hogere motivatie ontstaat om uit de dak- of thuisloosheid te geraken.

De CJB brengt de eerdere gekozen specifieke kwetsbare doelgroep “*dakloze jongeren*” onder in de bredere doelgroep van personen in (kans)armoede, met een bijzondere focus op personen die kampen met een huisvestingsproblematiek. De vertegenwoordiger van vzw Homie blijft in de CJB als plaatsvervanger aanwezig, en de directeur van vzw De Wiekslag -tevens bestuurder bij vzw Homie- is in de periode 2026-2030 effectief commissielid. Ook de vertegenwoordiger van Arktos vzw wordt effectief lid en er zal worden onderzocht naar mogelijke nieuwe samenwerkingen met het Huurderssyndicaat en andere organisaties gericht op het voorkomen van daklooshEid.

De CJB verwijst naar de eerdere projectmatige werking van CAW Limburg (vast CJB-commissielid) i.s.m. de vrederechten.

2. Kwetsbaarheid op basis van de leeftijd - (betreft in het bijzonder criterium onder 1°)

Doelgroep

Kwetsbaarheid op basis van de leeftijd. Minderjarigen, jongeren in het algemeen, en kwetsbare senioren.

Motivering keuze CJB Limburg

2.1. Jongeren

Uit de statistieken van de zitdagen bleek reeds lang dat één bepaalde leeftijdscategorie niet voldoende werd bereikt, met name de minderjarigen en jongvolwassenen. De oorzaak hiervan is niet zozeer dat jongeren geen juridische vragen zouden hebben (getuige hiervan de grote hoeveelheid familiale dossiers bij de familierechtbanken, of jeugddossiers bij de jeugdrechtbank) maar wèl dat de toegang tot onze zitdagen enerzijds niet gekend is/was door jongeren en anderzijds dat de drempel vaak te hoog was/is. De zitdagen vinden vaak plaats tijdens de schooluren of op locaties waar jongeren niet zo makkelijk naartoe stappen (vredegerechten, OCMW's, Justitiehuis…). Daarbij betreft dit een uiterst kwetsbare doelgroep precies door hun leeftijd en hun maatschappelijke positie.

De CJB Limburg heeft in 2019 een proefproject opgestart waarbij we zelf naar de jongeren toe gaan, op school of in het jeugdhuis (bijlagen 03-05). Naast de gewone zitdagen, die ook openstaan voor jongeren, worden er bijzondere zitdagen ingepland op een aantal locaties en tijdstippen waar er méér jongeren kunnen bereikt worden. De doelgroep bestaat uit jongeren tussen 12 en ca. 20 jaar (leerlingen van middelbare scholen). Het aanbod is het gewone eerstelijns mondeling juridisch advies en omvat het verstrekken van praktische inlichtingen, juridische informatie, een eerste juridisch advies of verwijzing naar een gespecialiseerde organisatie.

De advocaten die het advies verlenen bij dit proefproject zijn advocaten die een bijkomende theoretische en praktische opleiding hebben gevolgd bij de Orde van Vlaamse Balies en houder zijn van het certificaat 'Bijzondere opleiding jeugdrecht.' In Limburg zijn er ca. 150 advocaten met dit certificaat.

Er werd gestart op drie locaties. Intussen zijn er meerdere scholen vragende partij geweest om sporadisch zitdagen te organiseren, werden enkele instellingen en een jeugdhuis bezocht en loopt het project verder, met wisselend succes grotendeels afhankelijk van de aandacht voor de projecten door de doorverwijzers en de verantwoordelijken van deze locaties. Om budgettaire reden werd het project ingeperkt. Door een samenwerking aan te gaan met vzw Arktos werden er budgetten vrijgemaakt door Arktos om deze dienstverlening te blijven garanderen en uit te breiden. In 2024 werden er zitdagen georganiseerd in enkele OverKop2 huizen. Voor 2025 is er een bredere territoriale spreiding van deze zitdagen over 9 verschillende locaties en wil de CJB Limburg verder inzetten op het bereiken van deze leeftijdsgroep. Met het oog hierop werd door CJB Limburg een afzonderlijke webpagina aangemaakt specifiek op het kenbaar maken op dit project: https://www.balielimburg.be/hoe-kunnen-we-helpen/gaa-jongeren.

In de periode 2026-2030 wordt dit verder geëvalueerd en uitgebouwd, afhankelijk van de beschikbaarheid van deze externe financiële middelen via vzw Arktos.

In de periode 2026-2030 maken de directeurs van *vzw Arktos en vzw De Wiekslag* verder deel uit van de CJB Limburg, nu als effectieve commissieleden (in tegenstelling tot in het verleden als

plaatsvervangende leden). Hiermee wil de CJB Limburg verder extra informatie inwinnen over op welke manier de doelgroep van minderjarigen en jongvolwassenen beter kan bereikt worden, en meer bepaald de meest kwetsbaren van deze leeftijdscategorie. Zo werd er in de voorbereiding van de opmaak van het huidige nieuwe meerjarenplan door commissielid vzw De Wiekslag in onderzocht of CJB Limburg een aanbod moet hebben voor de groep van de *niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV).* Voor de organisaties die een erkenning hebben voor NBMV is het aanbod minder noodzakelijk, ze hebben zelf de expertise en een netwerk opgebouwd. Maar ook in de andere organisaties worden jongeren ondersteund met een vluchtgeschiedenis (dit kan tot 25 jaar), zij hebben wel nood al kunnen we op dit moment niet inschatten hoe groot die nood is. Een zitdag per maand zou helpend kunnen zijn. In vzw de Oever kan hiervoor een locatie geregeld worden. Bekendmaking kan starten via het sectoroverleg Limburgs Platform Jeugdhulp.

Arktos is een Vlaams expertisecentrum dat kinderen en jongeren in kwetsbare situaties en personen met een beperking versterkt waar nodig, en ouders, scholen, partners, overheden en de bredere samenleving ondersteunt om hetzelfde te doen. Sterke kinderen en jongeren worden gelukkige, evenwichtige volwassenen. Arktos gelooft dat er in elk kind en elke jongere een kracht zit die wacht om aangesproken te worden. En bovendien zien we elke dag de mogelijkheden van een samenleving waarin iedereen daarbij een actieve rol speelt. Daarom is Arktos er, als expertisecentrum voor kinderen en jongeren die nood hebben aan ademruimte in een hypersnelle wereld. En voor ouders, partners en overheden die hen daarbij willen ondersteunen. Omdat Arktos de trekker is binnen een aantal Overkophuizen in Limburg, met name Beringen-Pelt-Peer-Lommel-Hasselt en Genk-Sint-Truiden (getrokken door het CAW), worden er veel tieners en jongeren bereikt op het kruispunt van “vrije tijd-onderwijs – hulpverlening”. Naast de Overkophuizen is Arktos tevens actief in een aantal woonwijken waar zowel met kinderen, tieners als jongeren gewerkt wordt. Vanuit diverse contexten ontvangen medewerkers van Arktos vragen, waarbij een juridische expertise aangewezen is.

De Wiekslag vzw is een organisatie voor Jeugdhulp. Begeleiden van jongeren en gezinnen is de kernopdracht. Voor de Wiekslag staan de veiligheid en het welzijn van kinderen en jongeren centraal. Men biedt hulp om minderjarigen en hun familie veilig en goed samen te laten leven. Daarvoor werkt men steeds samen met de mensen die voor het gezin belangrijk zijn (ouders, broers, zussen, andere familieleden, vrienden, leerkrachten,...). De Wiekslag heeft ervaring mee om voorrang te geven aan de meest kwetsbare groepen in onze samenleving. Hoewel wachtlijsten in principe chronologisch behandeld worden, vragen situaties van kinderen vaker een prioritaire behandeling. De meest dringende nood krijgt altijd voorrang in de begeleiding.

2.2. Senioren

Senioren vormen een groeiende en diverse bevolkingsgroep. Met het ouder worden nemen vaak ook de juridische vragen en kwetsbaarheden toe. Deze groep kampt vaker met problemen op het vlak van familiale relaties (erfenis, zorg, bewindvoering), wonen (huurovereenkomsten, woonzorgvoorzieningen), mobiliteit, gezondheidszorg en financiële kwesties (schulden, pensioenen, sociale uitkeringen).

Tegelijk ervaren senioren drempels om de weg naar juridische hulp te vinden: beperkte digitale vaardigheden, fysieke mobiliteitsproblemen, sociaal isolement, cognitieve achteruitgang of afhankelijkheid van mantelzorgers. Die drempels zorgen ervoor dat juridische problemen vaak te laat of helemaal niet aangepakt worden. Binnen deze groep bestaan bovendien interne kwetsbaarheden:

alleenstaande senioren, senioren met een migratieachtergrond, mensen in armoede of met een laag opleidingsniveau lopen een verhoogd risico om geen toegang te krijgen tot hun rechten.

Als Commissie Juridische Bijstand Limburg erkennen we de noodzaak om senioren als een prioritaire doelgroep te beschouwen in onze werking.

We willen inzetten op het ontwikkelen van toegankelijke, laagdrempelige en outreachende vormen van eerstelijns juridisch advies, afgestemd op hun noden en leefwereld. Dit kan onder meer via lokale samenwerkingen met OCMW's, woonzorgcentra, dienstencentra en mutualiteiten, waar senioren al komen voor andere hulp- of dienstverlening.

We onderzoeken in de periode 2026-2030 de mogelijkheid om met mobiele zitdagen of vaste spreekuren op locaties waar senioren zich bevinden, de toegang tot juridische bijstand te verbeteren.

Daarnaast willen we inzetten op duidelijke communicatie en mondelinge toelichting van rechten en procedures. Een specifieke ambitie is om de meest kwetsbare senioren te bereiken, via samenwerking met welzijns- en zorgactoren die signalen kunnen detecteren en doorverwijzen.

3. Personen met een migratieachtergrond (dit betreft in het bijzonder het 4de criterium)

Doelgroep

Personen met een migratieachtergrond

Motivering keuze CJB Limburg

In het onderzoek door de PXL Social Work, in 2019 (bijlage 01) gevoerd in opdracht van onze commissie met als titel "*Optimalisering van het aanbod van juridische eerstelijnsbijstand in Limburg*" werd in een eerste fase de focus gelegd op de toegankelijkheid van de eerstelijns juridische dienstverlening voor mensen met een migratieachtergrond. De onderzoeksvraag die hieruit volgt, luidt: "*Welke knelpunten inzake toegankelijkheid van de juridische eerstelijnsbijstand kunnen gedetecteerd worden voor rechtszoekenden, en meer specifiek voor rechtszoekenden met een migratieachtergrond*?" De uiteindelijke doelstelling is de optimalisering van het aanbod van juridische eerstelijnsbijstand met aandacht voor de toegankelijkheid van deze dienst in het kader van geografische spreiding, herkenbaarheid en zichtbaarheid naar de rechtszoekende toe.

In de loop van de komende periode van 2026-2030 blijft het de bedoeling om alsnog de tweede fase van dit onderzoek van de PXL Social Work te hervatten. Tijdens het laatste kwartaaloverleg bij het Agentschap Justitie en Handhaving werd aangegeven dat deze doelgroep niet prioritair in het kader van het Vlaams Regeerakkoord. De CJB Limburg ervaart echter wel de grote vraag naar juridisch eerstelijnsadvies vanuit de doelgroep en had als doelstelling vooropgesteld verder te exploreren hoe er een aanbod van GAA zou kunnen georganiseerd worden in samenwerking met, en in huis van CAW Limburg. Er waren meerdere overlegmomenten en bevragingen met CAW Limburg en de Commissie Vreemdelingenrecht van de Orde van Advocaten Balie Limburg. Ook werd de bestaande werking van het Vreemdelingenadvies van CJB Antwerpen bestudeerd. In de periode 2026-2030 zal ook deze kwetsbare doelgroep een focus blijven doorheen de werking van CJB Limburg en zullen wij verder exploreren welke rol de etnisch-culturele federaties kunnen spelen in het kenbaar maken van het aanbod van CJB Limburg.

Hoger werd m.b.t. doelgroep van de minderjarigen reeds aangegeven dat er werd onderzocht of CJB Limburg een aanbod moet hebben voor de groep van de *niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV). Hieruit kwam naar voren dat v*oor de organisaties die een erkenning hebben voor NBMV het aanbod minder noodzakelijk is. Uit deze bevraging bleek wel dat in meerdere andere organisaties wel nood hebben aan het aanbod van gratis juridisch advies, al kan er op dit moment niet ingeschat worden hoe groot die nood is. Een zitdag per maand in vzw de Oever zou een mogelijk nieuw CJB-project kunnen zijn. CJB Limburg plant verder onderzoek in via het sectoroverleg Limburgs Platform Jeugdhulp.

4. Personen die in aanraking komen met justitie (dit betreft in het bijzonder het 1ste en 2de criterium)

Doelgroep

Personen die werden gedagvaard of werden opgeroepen op te verschijnen voor de rechtbank, zowel voor de Rechtbank van eerste aanleg Limburg (familierechtbanken en correctionele rechtbanken), als de verschillende Limburgse vredegerechten en de Arbeidsrechtbank, en die zonder raadsman op de zitting verschijnen.

Motivering keuze CJB Limburg

Door de Rechtbank van eerste Aanleg werd in 2022 aan de CJB Limburg gesignaleerd dat rechters, griffiers en trajectkeuzebegeleiders regelmatig geconfronteerd worden met procespartijen die niet bijgestaan worden door een advocaat. Griffies mogen geen adviezen verlenen en rechters beschikken niet over de mogelijkheid om elke rechtzoekende correct door te verwijzen en alle nodige info te verstrekken (bijlage 13). Sedert 2017 zijn tijdens de inleidingskamers van de familierechtbank van de Rechtbank van Eerste Aanleg Limburg (op dinsdag voormiddag in Tongeren en donderdag voormiddag in Hasselt) trajectkeuzebegeleiders aanwezig. De trajectkeuzebegeleiders zijn erkende bemiddelaars in familiezaken (advocaten, notarissen, zelfstandige pedagogen en psychlogen, leden van het CAW) die dan niet bemiddelen (art. 1724 e.v. Ger. W.) maar de aanwezige partijen bij hun eerste bezoek aan de rechtbank (desgevallend in aanwezigheid van hun advocaten) uitleggen op welke wijze (traject) hun familiaal geschil kan worden opgelost (onderhandelingen, collaboratieve onderhandelingen, kamer minnelijke schikking, vrijwillige bemiddeling, gerechtelijke bemiddeling, de klassieke gerechtelijke weg etc.).

De rechters en de trajectkeuzebegeleiders merken evenwel dat vele rechtszoekenden die in persoon verschijnen met problemen van allerlei aard kampen zodat het aangewezen lijkt om het onthaal op de rechtbank uit te breiden naar een ruimer aanbod van hulpverlening, multidisciplinair zodat er rechtstreeks van de zitting doorverwezen kan worden naar een onthaalaanbod.

De CJB Limburg heeft naar aanleiding hiervan, in samenwerking met de Orde van Advocaten Balie Limburg, de Voorzitter en de afdelingsvoorzitters van de Rechtbank van Eerste Aanleg Limburg zich geëngageerd samen te werken door het zorgen voor de aanwezigheid van GAA tijdens de inleidingszittingen van de Familierechtbank in Hasselt en in Tongeren. Het project JUST HELPS Limburg is effectief opgestart en wordt halfjaarlijks ge-evalueerd. De bedoeling van een multidisciplinair aanbod te organiseren was in het begin moeilijk door de weigering van de OCMW's en CAW om mee te werken,

maar in het jaar 2024 is *JUST HELPS Limburg* ook uitgebreid naar tweewekelijkse aanwezigheid van een hulpverlener van CAW tijdens deze zitdagen. Er werden door CJB Limburg wegwijzers met QR-codes gemaakt ter begeleiding van de bezoekers van de gerechtsgebouwen. Op de webpagina's werd per QR-code een stappenplan uitgeschreven ter toelichting van het project om dan toe te leiden naar de nieuw door de rechtbank ter beschikking gestelde goed toegankelijke ruimtes voor het verlenen van GAA, samen met CAW. De lokalen werden door CJB Limburg voorzien van vaste computers. De rechtbank voorzag in printers, telefoons (met het oog op het kunnen gebruiken maken van de tolkenlijn via CAW).

Dit project, dat een initiatief was van de rechtbank, wordt concreet en praktisch uitgewerkt door CJB Limburg. Financieel was een voorafgaandelijke toezegging van bijdrage door de Orde van Advocaten noodzakelijk om deze extra dienstverlening in Tongeren, en uitbreiding van dienstverlening in Hasselt, haalbaar te maken. Afhankelijk van de beschikbare financiële middelen die door de Balie kunnen worden toegezegd, of extra budgetten is CJB Limburg vragende partij om dit project van Just Helps Limburg in 2026-2030 verder uit te werken en mogelijks uit te breiden naar andere inleidingszittingen. Ook ad hoc GAA zitdagen voor mega-processen behoren tot de doelstelling van de CJB Limburg.

5. Slachtoffers/daders IFG/partnergeweld (dit betreft in het bijzonder het eerste en tweede criterium)

Doelgroep
Personen die slachtoffer of dader zijn van een gewelddaad binnen de gezinscontext.

Motivering keuze CJB Limburg
Geweld binnen het gezin is de meest voorkomende vorm van geweld in onze samenleving. Meer dan ¼ van de bevolking krijgt ooit te maken met geweld door een ouder, kind, partner of huisgenoot.

Het Verdrag van Istanbul inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld werd in België geratificeerd in 2016. Het verdrag is dus juridisch bindend en heeft als doelstellingen: huiselijk geweld voorkomen en vervolgen, integrale en multi disciplinaire aanpak, gecoördineerd beleid.

Vanuit de opdracht voor de CBJ's om meer uit te reiken naar gebruikers en om samen te werken met andere actoren binnen het hulpverleningslandschap zou door CJB Limburg kunnen worden gekeken naar een mogelijkheid om advocaten, gespecialiseerd in het geven van eerstelijnsadvies, in te zetten in samenwerking met andere zorgverleners/actoren binnen deze thematiek;

Door de aanwezigheid van gastsprekers van CAW Limburg tijdens een commissievergadering, werden wij uitgebreid geïnformeerd over het bestaan van pleger-daderprogramma's, zoals SPECTRA.

SPECTRA begeleidt jongeren en volwassenen die seksueel grensoverschrijdend gedrag stellen of dreigen te stellen. De begeleiding is vrijwillig of via doorverwijzing van politie, justitie of een hulpverleningsinstantie. Ze organiseren individuele en groepsbegeleiding en bieden diverse groepen begeleiding aan over seksueel grensoverschrijdend gedrag. SPECTRA bestaat uit medewerkers van Integra en het Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW Limburg). De doelgroep botst frequent op juridische vragen en de nood aan ondersteuning vanuit een juridisch perspectief.

Andere mogelijke partners hierbij in Limburg zijn:

- Vrouwenhuizen, vluchthuizen
- Politiezone CARMA (antenne/gesprekslocatie Sociaal Huis PORTAVIDA Genk)
- Veilig Huis Limburg (lotgenotengroepen)
- Parket Limburg

Het Zorgcentrum Seksueel geweld Limburg (ZSG) is het afgelopen werkingsjaar ook een nieuwe partner geworden van CJB Limburg in het kader van een proefproject. De provincie Limburg beschikt sedert 2023 over een Zorgcentrum na Seksueel Geweld, waar een integrale benadering van de opvang wordt nagestreefd, zowel op medisch, psychologisch als politioneel/juridisch vlak.

Een slachtoffer van een seksueel misdrijf dat zich aanmeldt in het Zorgcentrum wordt, wanneer het klacht indient, onvermijdelijk vroeg of laat geconfronteerd met de juridische aspecten hiervan.
Momenteel is er een aanbod van medische hulpverlening, psychologische hulpverlening, sociale hulpverlening en politionele hulpverlening.

Juridische hulpverlening wordt niet als dusdanig aangeboden. Er is geen verwijzing naar advocatuur, Commissie Juridische Bijstand, e.d.m. Op vragen omtrent het verloop van het strafproces en de juridische gevolgen van het doen van een strafklacht kan er geantwoord worden door een doorverwijzing naar de dienst slachtofferonthaal. Reeds in de fase van aanmelding en bij de verdere opvolging door het Zorgcentrum kunnen bij het slachtoffer hierover allerlei vragen rijzen, vragen die ook breder zijn dan enkel het strafproces. Het kan gaan om vragen als hoe zit het met verzekeringen, wat gebeurt met de kinderen als ik wil scheiden als de partner bijvoorbeeld de dader is, hoe verloopt een gerechtelijke procedure, wat zijn de voor- en nadelen van het indienen van een strafklacht enz.
Daarnaast blijkt uit de praktijk vaak dat verdachten volledig worden voorbereid door hun advocaat op hun verhoor door de politie. Ze weten perfect wat ze moeten zeggen en wat niet, terwijl slachtoffers vaak niet weten waar ze aan beginnen. De opgeleide zedeninspecteurs bij het Zorgcentrum begeleiden de slachtoffers tijdens het verhoor, maar juridisch advies door advocaten die ervaring hebben met procesvoering bestaat momenteel niet op maat van de slachtoffers. Het is nog anders om op voorhand te weten wat er precies gaat gebeuren. Slachtoffers zijn mogelijks terughoudend om hun versie van de feiten te geven omdat ze vrezen voor *victim blaming* tijdens een mogelijk proces. Wanneer daarna details bekendraken, lijkt hun verhaal soms ongeloofwaardig waardoor ze opnieuw slachtoffer worden.

Het kan praktisch en psychologisch voor het slachtoffer een meerwaarde betekenen om hierin snel gehoord, geïnformeerd en geadviseerd te worden. Hierbij is van belang dat de vragen worden beantwoord door een onafhankelijk en daarvoor opgeleid persoon die slechts één invalshoek hanteert, zijnde de belangen van het slachtoffer.

CJB Limburg zag het als een onderdeel van haar decretale opdracht om ter beschikking te zijn van slachtoffers van seksueel geweld die juridische vragen hebben. Gelet op de drempel van de reguliere zitdagen en het niet-gespecialiseerd advies dat daar wordt verleend, werd een projectmatige samenwerking met het ZSG Limburg voorgesteld, waarbij slachtoffers neutraal geïnformeerd en geadviseerd kunnen worden, op hun verzoek. Dit project werd opgestart in mei 2024, tussentijds geëvalueerd in november 2024 en loopt momenteel verder in een tweede fase. De CJB Limburg wil dit project verder op punt stellen in de periode 2026-2030. Er werden daartoe meerdere overleggen georganiseerd en er wordt permanent bijgestuurd en geschakeld naar aanleiding van de concrete ervaringen in de loop van het project. Met het oog op permanente opleiding van de deelnemende

gespecialiseerde advocaten wil CJB Limburg nagaan wat de beste manier is om kwalitatieve informatieverstrekking en adviesverlening op maat te kunnen blijven verstrekken. Er wordt o.a. nagedacht over een applicatie, al dan niet in het kader van de ontwikkeling van de nieuwe applicatie voor GAA, om voor deze doelgroep telefonisch beschikbaar te zijn, waarbij de deelnemende advocaten de nodige flexibiliteit vertonen om zowel telefonisch als fysiek eerstelijns juridisch advies te verlenen.

Bij de permanente evaluatie van het bestaande project wordt vastgesteld dat er een groot gebrek aan juridische kennis bestaat bij de betrokken slachtoffers en hun steunfiguren, maar ook dat hulpverleners binnen het ZSG geconfronteerd worden met juridische vragen van slachtoffers waarop zij het antwoord schuldig moeten blijven.

CJB Limburg wil in het kader van het meerjarenplan 2026-2030 zowel inzetten op preventie van seksueel geweld/huiselijk geweld waarbij ook oog is voor daderproblematieken, als op informatieverstrekking van slachtoffers en hun steunfiguren.

6. Personen met een psychische kwetsbaarheid (dit betreft in het bijzonder het 1ste en 3de criterium)

Doelgroep

Personen met een bijzondere psychische kwetsbaarheid

Motivering keuze CJB Limburg:

Ook personen met een bijzondere psychische kwetsbaarheid vormen een uiterst kwetsbare doelgroep binnen de juridische hulpverlening. Het betreft zowel minder- als meerderjarigen die kampen met mentale gezondheidsproblemen, psychiatrische aandoeningen, cognitieve beperkingen of psychosociale kwetsbaarheden. Sommigen verblijven in een gespecialiseerde voorziening, anderen leven zelfstandig maar ervaren moeilijkheden op verschillende levensdomeinen. Deze doelgroep omvat onder meer personen die gedwongen opgenomen worden in een psychiatrische instelling, mensen die onder bewindvoering worden geplaatst wat betreft goederen of de persoon, personen met verslavingsproblematieken of complexe psychosociale situaties, en mensen met een verstandelijke beperking, of mensen met een neurologische problematiek (spraakproblemen, e.d.m.) De juridische vragen waarmee zij geconfronteerd worden, gaan vaak verder dan de onmiddellijke context van hun opname of problematiek. Ze betreffen ook huisvesting, familiaal conflict, schulden, sociaal recht of verlies van rechten.

De Commissie Juridische Bijstand Limburg merkt in haar werking op dat deze groep niet altijd gehoord wordt en moeilijk de weg vindt naar juridische hulp. Zij hebben vaak niet de juiste informatie of missen het netwerk om die hulp in te schakelen. Ook professionele steunfiguren – maatschappelijk werkers, begeleiders, vertrouwenspersonen – komen soms (te) laat in contact met het juridische luik van de problematiek. Op vandaag bestaat er binnen de juridische tweedelijnsbijstand een systeem van permanentie voor advocaten bij gedwongen opnames. Deze dienstverlening beperkt zich echter meestal tot een eenmalig contact bij de zitting van het vredegerecht en een voorafgaand bezoek aan de instelling. Tijdens dat korte contact komen echter vaak bredere juridische noden aan bod, zoals bijstand bij echtscheiding, verlies van ouderlijk gezag, schuldbemiddeling of uithuiszetting.

Waar minderjarigen toegang hebben tot jeugdadvocaten met een bijzondere opleiding, en slachtoffers van seksueel geweld beroep kunnen doen op specifiek opgeleide advocaten, ontbreekt een vergelijkbare structurele omkadering voor personen met een psychische kwetsbaarheid. Nochtans vereist ook hun situatie specifieke kennis en een aangepaste, empathische aanpak.

De CJB Limburg wil in de periode 2026–2030 verkennen of een gerichte opleiding en vorming van advocaten mogelijk is om tegemoet te komen aan de noden van deze doelgroep. Daarbij denken we aan een aanvullende vorming over mentale gezondheid, communicatie met kwetsbare doelgroepen en intersectorale samenwerking. Samenwerking met instellingen voor geestelijke gezondheidszorg, mobiele teams, CAW's, OCMW's en bewindvoerders is hierbij essentieel.

In samenwerking met onze vertegenwoordiger van de Diensten Maatschappelijk Werk van de Mutualiteiten binnen de commissie, met CAW, de OCMW's en andere organisaties is de bedoeling om te focussen op het omgaan met deze doelgroep en hun steunfiguren, niet enkel op het moment van crisis, maar ook preventief en begeleidend te ondersteunen in hun juridische vragen. Zo willen we vermijden dat rechten verloren gaan door onwetendheid of onmacht, en bijdragen aan een inclusieve rechtsbedeling waar ook mensen met een psychische kwetsbaarheid volwaardig kunnen deelnemen.

4.2.2. Doelstelling(en) en actie(s) bijzondere aandacht kwetsbare groepen

Taak 2 De juridische eerstelijnsbijstand wordt georganiseerd op een manier waardoor alle burgers, en in het bijzonder de meest kwetsbare burgers, worden bereikt.
Doelstelling 1 Bekendheid van de dienstverlening van de CJB Limburg vergroten bij de verwijzende instanties (justitiële instanties- rechtbanken, griffies, parketten,…)
Actie 1.1 De CJB Limburg onderzoekt de mogelijkheden om de dienstverlening blijvend en herhaald bekend te maken bij verwijzende instanties uit de justitiële sector en kiest hierbij voor de meest passende communicatiekanalen (folder, website, mailings, sociale media, koppeling website rechtbanken naar Balie Limburg, …). *Timing actie 1.1 elk jaar opnieuw 2026 -2027-2028-2030* *Resultaat actie 1.1 De CJB Limburg maakt de dienstverlening blijvend en herhaald bekend bij de verwijzende instanties uit de justitiële sector.*
Doelstelling 2 Bekendheid van de dienstverlening van de CJB Limburg vergroten bij de verwijzende instanties (sociale sector)
Actie 2.1 De CJB Limburg onderzoekt de mogelijkheden om de dienstverlening blijvend en herhaald bekend te maken bij verwijzende instanties uit de sociale sector en kiest hierbij voor de meest passende communicatiekanalen (folder, website, mailings, sociale media, …). *De commissie onderneemt jaarlijks minimum 3 initiatieven richting diensten en organisaties binnen de sociale sector ifv bekendmaking van het aanbod.* *Timing actie 2.1 elk jaar opnieuw 2026-2027-2028-2030* *Resultaat actie 2.1 De CJB Limburg maakt de dienstverlening blijvend en herhaald bekend bij de verwijzende instanaties uit de sociale sector, o.a. door voorstellingen op sectoroverleg van partners, door voorstelling van de commissie aan potentiële doorverwijzers,…*
Actie 2.2 De commissie maakt afspraken met betrokken diensten gelinkt aan de vernoemde doelgroepen ifv gezamenlijke initiatieven ifv bekendmaking. *Bv. Overkophuizen, begeleidingsprojecten van jonge dak- en/of thuislozen, enz.* *Timing actie 2.2 elk jaar opnieuw 2026 -2027-2028-2030* *Resultaat actie 2.2 De CJB Limburg heeft afspraken gemaakt met betrokken diensten gelinkt aan de vernoemde doelgroepen ifv gezamenlijke initiatieven ifv bekendmaking.*

Doelstelling 3 Bekendheid van de dienstverlening van de CJB Limburg vergroten bij de gebruikers	
Actie 3.1 De CJB Limburg onderzoekt de mogelijkheden om de dienstverlening blijvend en herhaald bekend te maken bij de gebruikers en kiest hierbij voor de meest passende communicatiekanalen (folder, website, sociale media).	*Timing actie 3.1 elk jaar opnieuw 2026 -2027-2028-2030* *Resultaat actie 3.1 De CJB Limburg maakt de dienstverlening blijvend en herhaald bekend bij de gebruikers.*
Actie 3.2 De CJB Limburg organiseert jaarlijks een ontmoeting bij gebruikers ifv evaluatie en bijsturing van ondernomen acties richting bekendmaking van de dienstverlening. *De commissie betrekt de doelgroep om de bekendmaking van de dienstverlening af te stemmen met de eigen noden.*	*Timing actie 3.2 elk jaar opnieuw 2026 -2027-2028-2030* *Resultaat actie 3.2 Bezoek brengen aan de verschillende vertegenwoordigers van de kwetsbare doelgroepen.*
Doelstelling 4 Bereikbaarheid van de dienstverlening van de CJB Limburg vergroten bij de gebruikers	
Actie 4.1 De CJB Limburg onderzoekt de mogelijkheden om de bereikbaarheid van de dienstverlening te vergroten bij de gebruikers, op de meest passende wijze.	*Timing actie 4.1 elk jaar opnieuw 2026 -2027-2028-2030* *Resultaat actie 4.1 De CJB Limburg vergroot de bereikbaarheid van de dienstverlening bij de gebruikers door locaties te kiezen op basis van bereikbaarheid en door vindplaats gericht te werken.*
Actie 4.2 De CJB Limburg onderzoekt de mogelijkheid om een regelmatige zitdag te organiseren bij organisaties die zich richten op daklozen en thuislozen, in dienstencentra, in organisaties die groepen met een migratieachtergrond ondersteunen, door in de OverKophuizen aanwezig te zijn, door aanwezigheid te onderzoeken in psychiatrische instellingen, woonzorgcentra, ontmoetingsplaatsen voor ouderen, e.d.m.,…	*Timing actie 4.2 elk jaar opnieuw 2026 -2027-2028-2030* *Resultaat actie 4.2 De CJB Limburg tracht een aantal zitdagen te organiseren op deze locaties en de werking van de CJB voor te stellen aan deze organisaties.*
Doelstelling 5 De CJB Limburg organiseert een laagdrempelig en kwaliteitsvol aanbod met de nodige bekendmakingscampagnes, proactieve acties en specifieke methoden van participatie om kwetsbare doelgroepen te betrekken bij haar werkzaamheden.	
Actie 5.1 De CJB Limburg onderzoekt de mogelijkheden om de nodige bekendmakingscampagnes te lanceren en kiest bij de uitwerking ervan voor de meest passende communicatiekanalen.	*Timing actie 5.1 elk jaar opnieuw 2026 -2027-2028-2030* *Resultaat actie 5.1 De CJB Limburg lanceert de nodige bekendmakingscampagnes door CJB Limburg voor te stellen tijdens sectoroverleg van bepaalde partners.*
Actie 5.2 De CJB Limburg onderzoekt de mogelijkheden om proactieve acties te ontwikkelen, op de meest passende wijze	*Timing actie 5.2 elk jaar opnieuw 2026 -2027-2028-2030* *Resultaat actie 5.2 De CJB Limburg ontwikkelt proactieve acties gelijkaardig als de aanwezigheid in scholen, inloophuizen, aanwezigheid op zittingen,…*
Actie 5.3 De CJB Limburg onderzoekt de mogelijkheden om via specifieke methodieken van participatie de kwetsbare doelgroepen te betrekken bij haar werkzaamheden.	*Timing actie 5.3 elk jaar opnieuw 2026 -2027-2028-2030* *Resultaat actie 5.3 De CJB Limburg betrekt de kwetsbare doelgroepen via specifieke methodieken van participatie. Hiervoor is kennisoverdacht nodig van organisaties die gewoonlijk werken met deze groepen*

4.3 De commissie organiseert de dienstverlening volgens de voorwaarden bepaald in artikel 23 van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 oktober 2021.

Taak 3 De commissie organiseert de dienstverlening volgens de voorwaarden bepaald in artikel 23 van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 oktober 2021	
Doelstelling 1 De commissie waarborgt de integriteit en de menselijke waardigheid van de gebruiker, heeft oog voor de kwetsbaarheid van de gebruiker en neemt de eigen verantwoordelijkheid van de gebruiker als uitgangspunt van de dienstverlening;	
Acties 1.1 De CJB vervat bovenstaande doelstelling in het VTO-kader voor de deelnemende advocaten en de werkingsnota / engagementsverklaring die de advocaten onderschrijven alvorens zij deelnemen aan de zitdagen.	*Timing actie 1.1 elk jaar opnieuw 2026 -2027-2028-2030* *Resultaat actie 1.1 De CJB Limburg heeft de doelstelling gerealiseerd via het VTO-kader en de werkingsnota / engagementsverklaring die de advocaten onderschrijven alvorens zij deelnemen aan de zitdagen.*
Doelstelling 2 De commissie hanteert een werkingsconcept dat een dienstverlening op maat en aangepaste methodieken toelaat. In dat concept wordt de zelfredzaamheid van de gebruiker gestimuleerd en wordt een systematische en integrale benadering beoogd;	
Actie 2.1 De CJB vervat bovenstaande doelstelling in het VTO-kader voor de deelnemende advocaten en de werkingsnota / engagementsverklaring die de advocaten onderschrijven alvorens zij deelnemen aan de zitdagen. *Indien de gebruiker niet zelfredzaam is, verwijst de advocaat door naar een begeleidingsdienst die de gebruiker kan ondersteunen (bv. OCMW, CAW,…)*	*Timing actie 2.1 elk jaar opnieuw 2026 -2027-2028-2030* *Resultaat actie 2.1 De CJB Limburg heeft de doelstelling gerealiseerd via het VTO-kader en de werkingsnota / engagementsverklaring die de advocaten onderschrijven alvorens zij deelnemen aan de zitdagen.*
Doelstelling 3 De commissie formuleert haar aanbod op een manier die voor de gebruiker begrijpbaar is en voert daarover een aangepaste communicatie met de doelgroepen en de potentiële doelgroepen en verwijzers;	
Acties3.1 De CJB Limburg heeft aandacht voor een helder en begrijpbaar taalgebruik in al haar publicaties ten aanzien van de gebruikers.	*Timing actie 3.1 elk jaar opnieuw 2026 -2027-2028-2030* *Resultaat actie 3.1 De CJB Limburg hanteert een helder en begrijpbaar taalgebruik in al haar publicaties ten aanzien van de gebruikers.*
Actie 3.2. De CJB maakt zowel gebruik van papieren folders, als digitale toepassingen zoals website en sociale media. *Nieuwe folder – conform de layout zoals gebruikt in balie West*	*Timing actie 3.1 elk jaar opnieuw 2026 -2027-2028-2030* *Resultaat actie 3.1 De CJB Limburg maakt gebruik van papieren folders en digitale toepassingen en wenst een uniforme stijl van bekendmaking te hanteren conform de andere Vlaamse CJB's*
Actie 3.3. De CJB onderzoekt op welke manieren er kan een oplossing geboden worden voor anderstalige gebruikers *Dit blijft een moeilijke problematiek. De CJB Limburg onderzocht welke oplossingen er geboden zouden kunnen worden voor anderstalige gebruikers.*	*Timing actie 3.1 elk jaar opnieuw 2026 -2027-2028-2030* *Resultaat actie 3.1 Er zijn eerder sprekers uitgenodigd op commissievergaderingen over omgaan met culturele verschillen, en de werking van de tolkentelefoon werd toegelicht door CAW in het kader van het project Just Helps Limburg. Dit moet herhaald worden in de toekomst.*

Doelstelling 4 De commissie organiseert het aanbod aan juridische eerstelijnsbijstand op een manier waardoor het ook rechtstreeks en zonder afspraak bereikbaar en toegankelijk is	
Actie 4.1 De CJB Limburg garandeert dat minstens de helft van de locaties waar advies verleend wordt, zonder afspraak bereikbaar is.	*Timing actie 4.1 elk jaar opnieuw 2026 -2027-2028-2030* *Resultaat actie 4.1 De CJB Limburg garandeert dat minstens de helft van de locaties waar advies verleend wordt, zonder afspraak bereikbaar is.*
Actie 4.2. De CJB Limburg voorziet in een mogelijkheid van telefonisch Gratis Advocaten Advies, eventueel in samenwerking met de andere CJB's.	*Timing actie 4.1 elk jaar opnieuw 2026 -2027-2028-2030* *Resultaat actie 4.1 De CJB Limburg voorziet in een mogelijkheid van telefonisch Gratis Advocaten Advies, en met het oog op de implementering van de nieuwe applicatie beoorgt CJB Limburg de telefonische dienstverlening overkoepend Vlaams te laten organiseren.*
Actie 4.3. De CJB onderzoekt de mogelijkheid om per e-mail of per chat bereikbaarheid te organiseren.	*Timing actie 4.1 elk jaar opnieuw 2026 -2027-2028-2030* *Resultaat actie 4.1 De CJB Limburg heeft de mogelijkheid onderzocht om per e-mail of per chat bereikbaarheid te oraaniseren. Ook dit kan meegenomen worden in de nieuwe applicatie.*
Doelstelling 5 De commissie besteedt aandacht aan de fysieke, culturele en psychologische aspecten van bereikbaarheid en toegankelijkheid voor haar doelgroepen	
Actie 5.1 De CJB Limburg exploreert op welke manier zij aan deze doelstelling kan voldoen via contacten met interculturele federaties die werkzaam zijn in Limburg (bv. Internationaal Comité vzw, AIF+ vzw,…)	*Timing actie 5.1 elk jaar opnieuw 2026 -2027-2028-2030* *Resultaat actie 5.1 De CJB Limburg heeft contacten gelegd met interculturele federaties in Limburg. Ook dOT vzw was een spreker op een commissievergadering. Deze info dient ook overgebracht te worden aan de adviesverlenende advocaten.*
Actie 5.2 De CJB Limburg selecteert de locaties op basis van fysieke bereikbaarheid van de gebruikers.	*Timing actie 5.2 elk jaar opnieuw 2026 -2027-2028-2030* *Resultaat actie 5.2 De CJB Limburg selecteert de locaties op basis van de fysieke bereikbaarheid van de gebruikers.*
Actie 5.3 De CJB Limburg voorziet locaties in haar werkingsgebied waardoor de dienstverlening elke werkdag en op verschillende uren bereikbaar is voor de gebruikers.	*Timing actie 5.3 elk jaar opnieuw 2026 -2027-2028-2030* *Resultaat actie 5.3 De CJB Limburg voorziet locaties in haar werkingsgebied waardoor de dienstverlening elke werkdag en op verschillende uren bereikbaar is voor de gebruikers.*
Doelstelling 6 De commissie garandeert het klachtenrecht aan de gebruiker conform artikel 27 tot en met 33.	
Actie 6.1. De CJB keurt een klachtenprocedure goed zoals voorzien in bijlage 17.	*Timing actie 6.1 30 april 2027* *Resultaat actie 6.1 De CJB Limburg heeft de klachtenprocedure (bijlage 17) goedgekeurd op 22.04.2022, deze is verder uitgewerkt in de afgelopen jaren en werd online beschikbaar gemaakt. Evaluatie in 2027.*
Acties 6.2. De CJB vermeldt de klachtenprocedure op website en sociale media van de CJB	*Timing actie 6.2 Eventuele aanpassing na evaluatie tegen 30 april 2027*

	Resultaat actie 6.2 De CJB Limburg vermeldt de klachtenprocedure op de website en sociale media van de CJB.
Acties 6.3. De CJB verwijst in een folder voor de gebruikers naar de klachtenprocedure	*Timing actie 6.3 30 april 2027* *Resultaat actie 6.3 De CJB Limburg heeft een bestaande folder waarin zij verwijst naar de klachtenprocedure. Deze wordt opnieuw geëvalueerd in 2027.*
Actie 6.4. De CJB informeert de indiener van een klacht in voorkomend geval over zijn rechten in het kader van de verwerking van persoonsgegevens	*Timing actie 6.4 – voortdurend wanneer nodig* *Resultaat actie 6.4 De CJB informeert de indiener van een klacht in voorkomend geval over zijn rechten in het kader van de verwerking van persoonsgegevens*

4.4 De commissies promoten in hun werking vormen van herstelgerichte conflicthantering en alternatieve vormen van conflicthantering.

Taak 4 De commissies promoten in hun werking vormen van herstelgerichte conflicthantering en alternatieve vormen van conflicthantering.	
Doelstelling 1 Advocaten bewustmaken van hun rol om herstelgerichte conflicthantering en alternatieve vormen van conflicthantering te vermelden aan de gebruikers	
Actie 1.1 In het vademecum voor de advocaten wordt bij de taken en verwachtingen die het CJB heeft ten aanzien van de advocaten een hoofdstuk gewijd over herstelgerichte conflicthantering en alternatieve vormen van conflicthantering. De deelnemende advocaten worden geacht dit te onderschrijven en te promoten.	*Timing actie 1.1 elk jaar opnieuw 2026 -2027-2028-2030* *Resultaat actie 1.1 Het vademecum voor de advocaten bevat een hoofdstuk over herstelgerechte conflicthantering en alternatieve vormen van conflicthantering. De deelnemende advocaten onderschrijven en promoten dit.*
Actie 1.2 Er wordt minstens 1 lokale opleiding georganiseerd met een spreker over dit thema. *Er wordt hierbij een uitgebreide toelichting verstrekt omtrent art. 444 Ger.W., waarbij wordt gemeld dat de advocaat de rechtszoekende dient te informeren over de mogelijkheid tot bemiddeling, verzoening e.d., en zelf ook dient te trachten om dit te bevorderen. Het informeren is een formele plicht van de advocaat (resultaatsverbintenis) en het trachten om een minnelijke oplossing te bevorderen is een inspanningsverbintenis.*	*Timing actie 1.2 elk jaar opnieuw 2026 -2027-2028-2030* *Tijdens de opleiding voor de nieuwe deelnemers.* *Resultaat actie 1.2 De CJB Limburg heeft minstens 1 lokale opleiding georganiseerd met een spreker over dit thema. Dit kan herhaald worden in 2028.*
Actie 1.3 De CJB Limburg contacteert de trajectbemiddelaars van het CAW om hun te informeren over de werking van de CJB en zo de bekendheid te vergroten.	*Timing actie 1.3 elk jaar opnieuw 2026 -2027-2028-2030* *Resultaat actie 1.3 De CJB Limburg heft contact gelegd met de trajectbemiddelaars van het CAW om hun te informeren over de werking van de CJB. In het kader van Just Helps Limburg zijn er halfjaarlijks besprekingen.*

4.5 De commissies werken een samenwerkingsmodel uit met de bureaus voor juridische bijstand over de wijze waarop met de juridische tweedelijnsbijstand wordt samengewerkt. (bijlagen 18-19)

CJB Limburg sloot in het kader van het vorige meerjarenplan op 22 april 2022 een samenwerkingsmodel af met het Bureau Juridische Bijstand van de Balie van Limburg (18).

De eerste doelstelling van de CJB Limburg is om zo veel mogelijk drempelverlagend te werken en te vermijden dat gebruikers van het eerstelijnsadvies die recht hebben op kosteloze tweedelijnsbijstand louter doorverwezen worden naar het Bureau Juridische Bijstand zonder meer.

De tweede doelstelling daarbij is dat de CJB en het BJB ervoor willen zorgen dat de rechtzoekende die zich aanbiedt bij één van de zitdagen van de Commissie Juridische Eerstelijnsbijstand niet onverrichterzake teruggezonden wordt indien de advocaat-eerstelijnsbijstandsverstrekker vaststelt dat de geschetste problematiek de aanstelling van een pro-Deo advocaat vereist.

De advocaat die het eerstelijns advies verstrekt en die vaststelt dat de problematiek van de gebruiker vereist dat de gebruiker de bijstand van een advocaat nodig heeft, zal hierover de nodige informatie verschaffen aan de gebruiker en de aanvraag voor de aanstelling door het BJB zoveel mogelijk voorbereiden en begeleiden, eventueel reeds indienen bij het BJB.

De advocaat die het advies verstrekt zal echter in eerste instantie oordelen of de problematiek de bijstand van een advocaat vereist. De advocaat zal geen kennelijk onnodige BJB-aanstellingen opstarten, doch de gebruiker in dat geval informeren over andere mogelijkheden of door verwijzen naar andere gespecialiseerde instanties (zoals CAW, OCMW, Justitiehuis,....)

In het kader van dit samenwerkingsmodel werd ook afgesproken dat CJB en BJB in de communicatie naar derden duidelijk het verschil tussen eerstelijns bijstand en tweedelijns bijstand vermelden en de contactgegevens van de beide organisaties vermelden.

De samenwerking wordt jaarlijks geëvalueerd.

Dit wordt verdergezet in de periode 2026-2030 en afspraken met de nieuwe BJB-voorzitter worden vastgelegd.

Taak 5 De commissies werken een samenwerkingsmodel uit met de bureaus voor juridische bijstand over de wijze waarop met de juridische tweedelijnsbijstand wordt samengewerkt.	
Doelstelling 1 Uitwerken samenwerkingsmodel met BJB dat drempelverlagend is en waarbij de gebruikers niet nodeloos worden doorgestuurd naar BJB	
Acties 1.1 Bespreking CJB-voorzitter en BJB-voorzitter *Het ontwerp werd overgemaakt aan voorzitter BJB*	*Timing actie 1.1 – maart 2026* *Resultaat actie 1.1 – Ontwerp is voorlopig goedgekeurd door voorzitter BJB - voorzitter BJB had geen opmerkingen op het samenwerkingsmodel – evaluatie in 2026 met nieuwe BJB-voorzitter*

Doelstelling 2 CJB als extern via de nieuwe BJB applicatie in de toekomst pro Deo-aanvragen laten aanmaken tijdens een zitdag	
Acties 2.1 Deze vraag werd op het voorzittersoverleg in de schoot van de OVB opnieuw voorgelegd.	*Timing actie 2.1. 01.01.2026* *Resultaat actie 2.1 Technisch is dit reeds mogelijk, het is echter nog niet actief. Verder aandringen op het effectief gebruik ervan.*
Doelstelling 3 Aanvulling ontwerp samenwerkingsmodel na implementatie nieuwe BJB-applicatie	
Acties 3.1 Aanvulling ontwerp samenwerkingsmodel	*Timing actie 3.1 – maart 2026* *Resultaat actie 2.1*
Acties 3.2 Ondertekening nieuw aangevuld samenwerkingsmodel door CJB en BJB	*Timing actie 3.2- maart 2026* *Resultaat actie 2.1*

4.6 De commissies ontwikkelen samen een geschreven referentiekader voor grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van de gebruikers.

Het bijgevoegde destijds vastgelegde referentiekader bevat, zoals opgenomen in artikel 26 van het Besluit van de Vlaams regering, minstens de volgende elementen:

- Er is aandacht voor:
  - Preventie van grensoverschrijdend gedrag;
  - Detectie van grensoverschrijdend gedrag;
  - Gepast reageren op grensoverschrijdend gedrag.
- Een registratiesysteem dat geanonimiseerde gegevens bijhoudt over de gevallen van grensoverschrijdend gedrag.

Taak 6 De commissies ontwikkelen samen een geschreven referentiekader voor grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van de gebruikers.	
Doelstelling 1 Bewustmaken van de commissieleden van de problematiek van het GOG	
Actie 1.1 De commissielieden onderschrijven het onderschrijven referentiekader GOG.	*Timing actie 1.1 01.05.2025* *Resultaat actie 1.1 De commissieleden onderschrijven unaniem het referentiekader GOG.*
Doelstelling 2 Bewustmaken van de advocaten van de problematiek van het GOG - Preventie van GOG	
Actie 2.1 De advocaten die deelnemen aan de eerstelijnsbijstand, onderschrijven het referentiekader GOG.	*Timing actie 2.1 31 december 2025* *Resultaat actie 2.1 De advocaten die deelnemen aan de eerstelijnsbijstand, onderschrijven het referentiekader GOG.*
Doelstelling 3 Bewustmaken van de gebruikers van de problematiek van het GOG	
Actie 2.1 De CJB Limburg verwijst in de folder voor de gebruikers ook naar het referentiekader GOG.	*Timing actie 2.1 31 december 2025* *Resultaat actie 2.1 De CJB Limburg verwijst in de folder voor de gebruikers ook naar het referentiekader GOG.*

Doelstelling 4 Procedure voorzien in situaties van GOG	
Acties 2.1 Zie bijlage 20	*Timing actie 2.1 – geen timing* *Resultaat actie 2.1 De CJB Limburg heeft een goedgekeurde procedure in situaties van GOG, zoals beslist in de vergadering van 22 april 2022. Deze procedure wordt behouden in de periode 2026-203.*

Commissielid Mr. Anneleen Leonard zal de functie van aangewezen commissielid verderzetten conform het referentiekader, dit wordt vermeld in bijlage 15 (samenstelling commissie).

5. Huishoudelijk reglement (bijlage 21)

De CJB Limburg heeft destijds in 2022 een huishoudelijk reglement opgemaakt en goedgekeurd. Het reglement wordt toegevoegd als bijlage 21 en bevat:

- De wijze waarop de verkiezing, vermeld in artikel 13, tweede lid, wordt georganiseerd alsook de frequentie ervan;
- De plaats waar de commissie haar zetel heeft;
- De wijze waarop de verantwoordingsstukken, vermeld in artikel 40, §2 en §3, worden gemaakt;
- De wijze waarop de vorming, vermeld in artikel 19, 5°, wordt uitgewerkt;
- De wijze waarop wordt beoordeeld of een advocaat over voldoende relevante professionele ervaring, vermeld in artikel 19, 6°, beschikt.

CJB Limburg heeft geen wijzigingen aangebracht aan het regelement met het oog op de jaren 2026-2030.

6. Meerjarenbegroting (bijlage 22)

In het sjabloon als **bijlage 22** beschrijven wij per jaar (2026, 2027, 2028, 2029, 2030) hoe de subsidiegelden zullen besteed worden.

Volgende onderdelen, zoals opgenomen in artikel 36, 1e lid, 2° en 3° van het Besluit van de Vlaamse Regering, worden hierin opgenomen:

A. Vergoeding van advocaten: De subsidie enveloppe moet voor minstens 70% aangewend worden voor de vergoeding van advocaten.
B. Werkingskosten van een commissie:
C. Kosten voor het sluiten van overeenkomsten met derden.

Er is op het moment van de bespreking van deze begroting en dit meerjarenplan geen zicht op het juiste bedrag van de subsidie dat aan CJB Limburg in de jaren 2026-2030 zal worden toegekend.

Overeenkomstig artikel 37 van het Besluit wordt de subsidie ook jaarlijks geïndexeerd. Ook hier is er geen duidelijk zicht op wat de geïndexeerde bedragen zullen zijn. In de begroting wordt hier voor 2026 nog geen rekening gehouden met de indexering, voor de jaren 2027-2030 er een voorzichtige raming van geïndexeerde bedragen, onder alle voorbehoud.

De bedragen die verder worden vermeld in bijlage 22 zijn dan ook bedragen die rekening houden met de huidige dienstverlening en de toekomstige projecten en kosten, zonder concreet zich te kunnen baseren op het bedrag van de subsidie die effectief zal worden toegekend voor de genoemde jaren.

Bijlagen

1. Eindrapport focusproject: *PXL LEGAL Inc.: een nieuwe vorm van juridische dienstverlening*, promotor Anne Ooms, PXL Legal, oktober 2018
2. *Optimalisering van het aanbod van juridische eerstelijnsbijstand in Limburg*, Inne Vandyck & Inge Pasteels, PXL Social Work, december 2019
3. Folder project Jeugdadvies
4. Persbericht project jeugdadvies 2019
5. Publicaties in de pers proefproject jeugdadvies 2019
6. Folder GAA i.s.m. Zorgcentrum Seksueel geweld
7. Tussentijdse evaluatie Proefproject Seksueel Geweld
8. Folder Just Helps Limburg
9. Algemeen schema van de zitdagen CJB Limburg 2025
10. Oproep aan samenwerkingsverbanden GBO
11. Oproep vacature commissieleden kwetsbare doelgroepen (website, Facebook, e-mail)
12. Missietekst Kerngroep Kansarmoede Hasselt
13. E-mail CJB Limburg met kennisgeving beslissing CJB d.d. 11.03.2022
14. Bundel beslissingen GBO samenwerkingsverbanden
15. Definitieve samenstelling commissie en contactgegevens commissieleden d.d. 25.04.2025
16. Reglement opleiding, vorming en training i.s.m. Orde van Vlaamse Balies
17. Klachtenprocedure
18. Samenwerkingsmodel met het bureau voor juridische bijstand Limburg
19. Brief voor de aanvraag van tweedelijnsbijstand
20. Referentiekader grensoverschrijdend gedrag
21. Huishoudelijk reglement
22. Meerjarenbegroting 2026-2027-2028-2029-2030

Opgemaakt te Hasselt en goedgekeurd bij beslissing van 25 april 2025.

Kristof HERMANS
Voorzitter

Stamatia GOYGOGIANNIS
secretaris